

บันทึก

เรื่อง ขอให้ตีความพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้มีหนังสือที่ ๖๑๕๔/๒๕๐๑ (กม.๔) ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๑ ความว่า กระทรวงกลาโหมรายงานว่า จำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข ซึ่งได้ขอลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๘ และได้กลับเข้ารับราชการใหม่เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๐๐ ได้ยื่นความจำนงของได้รับบำเหน็จเหตุทดแทนซึ่งกระทรวงการคลังเพ่งสั่งจ่ายให้เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๐๐ ภายหลังที่กลับเข้ารับราชการแล้ว ทั้งนี้ เพื่อขออนับเวลาราชการต่อเนื่องกัน กระทรวงกลาโหมเห็นว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการบัญญัติว่า นายทหารซึ่งลาออกจากประจำการโดยมิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ หากได้กลับเข้ารับราชการอีกก็มีสิทธิได้นับเวลาราชการต่อกันได้ แต่กระทรวงการคลังเห็นว่า สำหรับจำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข ผู้นี้ปรากฏว่าได้ออกจากราชการโดยมีสิทธิได้รับบำเหน็จ ซึ่งกระทรวงการคลังก็ได้สั่งจ่ายบำเหน็จให้แล้ว แม้จะยังมิได้รับ โดยได้ยื่นความจำนงขอรับการบำเหน็จไว้แล้ว ก็หาอยู่ในข่ายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ (ข) ไม่ ส่วนการขอคืนบำเหน็จที่จะมีสิทธินับเวลาราชการติดต่อกันได้นั้น กรณีจะต้องเข้าตามมาตรา ๓๐ (ค) ซึ่งกรณีจำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข มิได้เข้าตามมาตรา ๓๐ (ค) โดยที่เรื่องนี้เป็นปัญหาในการตีความพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความเพื่อยึดถือเป็นหลักในทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

๑. ในเรื่องนี้ ประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า การที่จำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข แสดงความจำนงของได้รับบำเหน็จเหตุทดแทนซึ่งกระทรวงการคลังเพ่งสั่งจ่ายให้โดยที่จำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข ยังมีทุนได้รับเงินบำเหน็จนั้น จะถือว่า จำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข มิได้รับบำเหน็จตามนัยมาตรา ๓๐ (ข) ได้หรือไม่

๒. มาตรา ๓๐ (ข) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ บัญญัติว่า

“ข้าราชการผู้ใด

(๓) ออกจากราชการโดยได้รับหรือมีสิทธิที่จะรับบำเหน็จหรือบำนาญแล้ว

ถ้าภายหลังได้เข้ารับราชการใหม่ ให้คิดเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จ บำนาญเฉพาะการรับราชการครั้งใหม่เท่านั้น

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่

(ข) นายทหารซึ่งลาออกจากประจำการเป็นนายทหารกองหนุนโดยมิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ หากได้กลับเข้ารับราชการเป็นทหารอีก และออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญในขณะที่เป็นทหาร”

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ความในมาตรา ๓๐ (ข) นี้ ยกเว้นให้นายทหารซึ่งลาออกจากราชการโดยมิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ เมื่อกลับเข้ารับราชการเป็นทหารใหม่ก็ให้มีสิทธิได้นับเวลาราชการต่อกันกับตอนใหม่รวมกันเป็นเวลาสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญได้ด้วย ถ้าออกจากราชการครั้งหลังในขณะที่เป็นทหาร และสำหรับความหมายของข้อความที่ว่า “โดยมิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ” นั้น จะหมายถึงการได้รับจำนวนเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญจริง ๆ ดังที่กระทรวงกลาโหมอ้างมาหรือไม่นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นเห็นว่า เจตนารมณ์ของมาตรา ๓๐ (ข) ประสงค์ที่จะกำหนดเงื่อนไขหรือวางหลักเกณฑ์สำหรับการนับเวลาอายุราชการติดต่อกันไว้เป็นการแน่นอน เพื่อให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไป และมีใช้เพื่อให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเลือกใช้เฉพาะที่เป็นประโยชน์แก่ตน ฉะนั้น คำว่า “โดยมิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ” ดังปรากฏในมาตรา ๓๐ (ข) จึงหมายถึงการไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ หรือบำนาญตั้งแต่ขณะเริ่มออกจากราชการ

๓. เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏจากผู้แทนกระทรวงการคลังว่า กระทรวงกลาโหมได้มีคำสั่งให้จำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข ออกจากราชการเป็นทหารกองหนุนโดยได้รับบำเหน็จ และกระทรวงการคลังก็ได้สั่งจ่ายบำเหน็จให้แล้ว ก็ต้องถือว่า จำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดมาตั้งแต่เริ่มลาออกจากราชการ กรณีจึงไม่ต้องด้วยข้อยกเว้นตามมาตรา ๓๐ (ข) และถึงแม้ว่าจำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข จะได้ของดรับบำเหน็จซึ่งกระทรวงการคลังสั่งจ่ายให้ก็ตาม ก็ไม่ทำให้ฐานะของจำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข เปลี่ยนแปลงไป และไม่อยู่ในข่ายข้อยกเว้นของมาตรา ๓๐ (ข) และนอกจากนี้ก็ไม่เข้าตามมาตรา ๓๐ (ค) เพราะจำสิบเอกประเสริฐ สันติสุข เพิ่งลาออกจากราชการเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๔๙๘ ฉะนั้น จึงไม่มีสิทธิคืนบำเหน็จตามกฎหมายที่ใช้ก่อนวันใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๘๒ ฉะนั้นความเห็นของกระทรวงการคลังจึงเป็นการถูกต้อง

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๐๒